

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА И СТРУЧНА СЛУЖБА КРУШЕВАЦ

37000 Крушевац, Чолак Антина 41, тел: 037 427 811 факс: 037 421 912 e-mail: kontakt@poljostanica.com

БРОЈ 11

БИЛТЕН

НОВЕМБАР 2018

САДРЖАЈ

1. Третирање плодова јабуке после бербе– дипл.инж Сандра Милетаковић.....	3
2. Правилна примена стајњака– дипл.инж Радојка Николић.....	4
3. Риголовање земљишта – дипл.инж.Сњежана Вујиновић.....	5
4. Подстицаји за инвестиције у физичку имовину ИПАРД- дипл.инжАЕ Зоран Старицац.....	6
5. Прелазак са конвенционалне у органску производњу – дипл.инж Немања Константиновић.....	9
8. Доминантне цене воћа и поврћа (кванташке пијаце).....	10
9. Доминантне цене живе стоке (сточне пијаце).....	11

ЗАШТИТА БИЉА

ТРЕТИРАЊЕ ПЛОДОВА ЈАБУКЕ ПОСЛЕ БЕРБЕ

Третирање плодова после бербе не треба да постане систематично, јер третмани доносе додатне трошкове, губитак времена и ризик од фитотоксичности плодова.

Пре складиштења, одабрани плодови могу да се третирају да би се избегли ризици од појаве физиолошких и паразитских обољења у току чувања. Међутим, третирање плодова после бербе не треба да постане систематично, јер третмани доносе додатне трошкове, губитак времена и ризик од фитотоксичности плодова. Дакле, треба добро проценити оправданост третмана, у зависности од осетљивости контигената плодова.

Постоји неколико врста третмана:

- третирање фунгицидима за спречавање појаве обољења као што су глеоспориозе, ботритис, монилија (нема регистрованих препарата у Србији, па се у ову сврху обавља последње третирање одговарајућим фунгицидима, док су плодови још на стаблу);
- третирање антиоксидантима за спречавање појаве посмеђивања pokožице (нема регистрованих препарата)
- третирање калцијумом за спречавање појаве горких пега и других физиолошких обољења у вези са дебиансом у исхрани (нема регистрованих препарата, него се користе препарати на бази калцијума у току вегетације)
- Третирање инхибиторима деловања етилена ради успоравања процеса сазревања плодова, а користи се препарат Smartfresh

Плодови третирани овим препаратом током и након чувања имају бољу чврстину, већи садржај киселина, мање калирају. Са органолептичког становишта, третирани плодови имају слабије развијену арому, али су истовремено хрскавији, што је за већину потрошача важније. Веома важан ефекат препарата јесте и да спречава појаву посмеђивања pokožице, било да је реч о посмеђивању pokožице зелених плодова, тј. складу или старосном посмеђивању. Третман овим препаратом може да се обавља независно од типа хладњаче, са тим што комора у којој се ради третман мора бити добро заптивена. Сам препарат се не купује на слободном тржишту, него се третирање плодова обавља услужно. Неке сорте ("бребурн") не смеју да се третирају да не би дошло до појаве унутрашњег посмеђивања. Плодове код којих је установљен низак садржај калцијума и лош однос између калијума и магнезијума наспрам калцијума такође не треба третирати. Састав гасова у комори приликом третирања мора бити прилагођен третираним плодовима, јер се може десити да дође до појаве ожеготина од угљен диоксида.

Сандра Милетаковић, дипл.инж

ПРАВИЛНА ПРИМЕНА СТАЈЊАКА

Стајско ђубриво представља органско ђубриво богато микроорганизмима чији се рад активира уношењем у земљиште. Унета органска материја се минерализује а њен продукт су хумусне материје. Хумус је изузетно значајан у земљишту и представља регулатор плодности земљишта. Хумус тиче на структуру земљишта, на водни, ваздушни и топлотни режим. Тешка глиновита земљишта уношењем органске материје постају растресита а песковита везанија и заштићена од ерозије. Минерализацијом органске у земљишту ослобађају се биљна хранива и угљен –диоксид.

Стајњак може да се износи на парцелу у сва четири годишња доба. Изношење стајњака у летњем периоду, услед високих температура може да изазове велике губиткене само због испаравања воде и губитака амонијака него и брзе минерализације. Ђубрење стајњаком у јесен, пре основне обраде земљишта, повољно је јер су губици при изношењу сведени на минимум. У случају топле и влажне зиме и приликом јесењег изношења стајњака може доћи до испирања нитрата у дубље слојеве. При зимском изношењу стајњак се растура по снегу или смрзнутом земљишту. Губици у то време, због ниских температура, безначајни су али су тешкоће приликом заоравања. Изношење стајњака у пролеће пре других радова је повољно, јер су губици хранива минимални. Међутим давањем свежег стајњака у пролеће може да изазове азотну депресију.

Ђубрење стајњаком треба организовати тако да изношење, растурање и заоравање буду синхронизовани. Стајњак одмах по растурању треба заорати на одговарајућу дубину. Ако се стајњак касније заоре настају велики губици. Вредност одмах заораног стајњака после растурања је 100 %, стајњака заораног шест сати после растурања 80 %, а стајњака заораног 4 дана после растурања 50 %. Количина унетог стајњака зависи од количине којом располаже газдинство, од особина земљишта и климе али и квалитета стајњака и захтева усева. Предложена количина унетог стајњака је од 8 – 10 т/ха. Стајњак је азотно и калијумово ђубриво, док је сдржај фосфора нижи. Из стајњака се најближе ослобађа калијум па азот, док фосфор спорије прелази у приступачан облик. Стајњак има продужено дејство. На тешким земљиштима дејство стајњака траје 4 године, на иловачама три а на лакшим земљиштима 2 године.

Стајњак убрзава активност земљишне микрофлоре, услед чега се поправља његова структура. Минерализацијом стајњака услед активности аеробних бактерија, ослобађају се и биљни хормони, ауксини и витамини, који делују стимулативно на раст и развој биљака.

Радојка Николић, дипл. инж.

РИГОЛОВАЊЕ ЗЕМЉИШТА

Дубока обрада земљишта, која претходи подизању вишегодишњих засада, назива се риголовање или дубоко орање земљишта која подразумева дубоко растресање, дробљење и премештање земљишних слојева. Ова агротехничка мера обраде земљишта је веома важна јер се њоме стварају повољни услови за раст и развој кореновог система биљака у првим годинама након садње.

Користи од риголовања су вишеструке пре свега у томе што приликом премештања земљишних слојева растресита и најплоднија земља се смести на ону дубину у којој ће се развијати највећи део кореновог система. Риголовањем се износе на површину земљишта остаци кореновог система претходне културе гајене на тој парцели, што омогућава лакше чишћење земљишта од њих. Земљиште после риголовања упија и задржава већу количину воде од падавина те се тако ствара повољнији водни режим земљишта. Ђубриво се при риголовању уноси у дубље слојеве земљишта где ће се развијати највећа маса кореновог система. Овом агротехничком мером се у слоју обрађеног земљишта стварају повољнији водни и ваздушни режим земљишта а истовремено и активирају микроорганизми и низ биохемијских процеса што све доприноси стварању повољнијих услова за раст, развој и плодоношење вишегодишњих засада.

Риголовање се може обавити током целе године уколико то временски услови дозволе. Најповољније време је у јесен уколико се садња обавља на пролеће наредне године. Након првих јесењих киша, када је земљиште довољно влажно али не превише, риголовање је најлакше извести. Изриговано земљиште биће способно да акумулира довољну количину воде од зимских падавина. Током зимских месеци такво земљиште изложено је утицају ниских зимских температура што ће допринети стварњу ситномрвичасте структуре земљишта. Није препоручљиво риголовати ни сувише суво као ни сувише влажно и смрзнуто земљиште. Приликом риголовања сувог земљишта долази до изваљивања великих грудви које после отежавају обраду јер се тешко уситњавају. Уколико се риголује и сувише влажно земљиште, тада долази до кварења механичке структуре земљишта, односно водно ваздушних особина земљишта, а то касније утиче на даљу припрему земљишта за садњу. Риголовање се обавља на дубини од 60 до 120 цм, што пре свега зависи од климатских услова, типа земљишта и дубине садње. Сувља земљишта треба риголовати дубље него влажна. Може се риголовати цела површина земљишта или појасеви ширине од 1 до 2 м, али је боље риголовати целу површину земљишта јер се тако стварају услови да се корен несметано развија у свим правцима.

Сњежана Вујиновић, дипл.инж.

Поштовани пољопривредни произвођачи посетите интернет страницу

www.agroponuda.com

или нам се обратите уколико ВИ желите да понудите свој производ.

AGROPONUDA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

Број објављених агропонуда у октобру	41
Број реализованих агропонуда	22

ПОДСТИЦАЈИ ЗА ИНВЕСТИЦИЈЕ У ФИЗИЧКУ ИМОВИНУ-ИПАРД

Право на ИПАРД подстицаје остварује лице које је уписано у Регистар пољопривредних газдинстава и налази се у активном статусу (у даљем тексту: Регистар), и то:

- 1) физичко лице - носилац комерцијалног породичног пољопривредног газдинства;
- 2) предузетник;
- 3) привредно друштво;
- 4) земљорадничка задруга.

Посебни услови за остваривање права на одобравање пројекта

Сектор меса

Корисник који испуњава услове у зависности од врсте инвестиције, остварује право на одобравање пројекта у сектору меса и ако:

- 1) у Регистру има пријављен одговарајући сточни фонд (податке о врсти животиња и броју газдинства (НІД) на којима се држе или узгајају);
- 2) има објекат капацитета до 1.000 говеда и/или 1.000 оваца и/или 400 крмача, и/или 10.000 товних свиња и/или 50.000 бројлера по турнусу.

Лице које испуњава услове из става 1. овог члана које има објекат капацитета више од 1.000 говеда или више од 1.000 оваца и коза или више од 10.000 свиња или више од 50.000 бројлера по турнусу, остварује право на одобравање пројекта само за:

- 1) изградњу и/или реконструкцију складишних капацитета за стајњак и/или специфичну опрему и механизацију за манипулацију и коришћење стајњака;
- 2) инвестиције у производњу енергије из обновљивих извора на газдинству.

Сектор млека

Корисник које испуњава услове, у зависности од врсте инвестиције, остварује право на одобравање пројекта у сектору млека ако:

- 1) је власник животиње која је предмет захтева, која је обележена и регистрована у складу са законом којим се уређује ветеринарство;
- 2) у Регистру има пријављен одговарајући сточни фонд (податке о врсти животиња и броју газдинства (НІД) на којем се држе или узгајају);
- 3) је власник животиње која је предмет захтева или је власник животиње члан његовог породичног пољопривредног газдинства;
- 4) има до 300 млечних крава.

Сектор воћа

Корисник, у зависности од врсте инвестиције остварује право на одобравање пројекта у сектору воћа ако у Регистру има уписано од 2 ha до 20 ha јагодастог воћа и/или од 5 ha до 100 ha другог воћа у складу са шифарником биљне производње који је саставни део прописа којим се прописује регистар пољопривредних газдинстава и ако је предмет инвестиције везан за производњу тог воћа.

Сектор поврћа

Корисник који испуњава услове, у зависности од врсте инвестиције остварује право на одобравање пројекта у сектору поврћа ако у Регистру има уписано поврће у складу са шифарником биљне производње који је саставни део прописа којим се прописује регистар пољопривредних газдинстава и ако је предмет инвестиције везан за производњу тог поврћа.

Лице остварује право на одобравање пројекта у сектору поврћа за инвестиције у изградњу објеката за складиштење поврћа ако у Регистру има уписано од 0.5 ha до 5 ha поврћа у заштићеном простору и/или од 3 ha до 50 ha поврћа на отвореном простору.

Сектор осталих усева

Лице које испуњава услове, у зависности од врсте инвестиције остварује право на одобравање пројекта у сектору осталих усева ако у Регистру има пријављене културе под осталим усевима у складу са шифарником биљне производње који је саставни део прописа којим се прописује регистар пољопривредних газдинстава и ако је предмет инвестиције везан за производњу осталих усева.

- 1) За изградњу и опремање објеката за складиштење - ако има од 2 ha до 50 ha пољопривредног земљишта под осталим усевима;
- 2) набавку опреме, машина и механизације за пољопривредну производњу осим комбајна и трактора, као и за изградњу и опремање објеката за складиштење - ако има од 50 до 100 ha пољопривредног земљишта под осталим усевима;
- 3) изградњу и опремање објеката за складиштење - ако има више од 100 ha пољопривредног земљишта под осталим усевима.

Документација уз захтев за одобравање пројекта

- 1) пословни план (за вредност инвестиције до 50.000 Еур-а једноставан, за вредност преко 50.000 Еур-а сложен)
- 2) попис покретне и непокретне имовине на дан 31. децембар претходне године у односу на годину у којој се подноси захтев, као и на дан подношења захтева за одобравање пројекта;
- 3) доказ о стручној спреми или радном искуству у области пољопривреде и то:
 - (1) сведочанство средње школе из области пољопривреде и/или области ветерине, или
 - (2) диплому установе високог образовања или
 - (3) уговор о раду на пословима у области пољопривреде у одговарајућем сектору који прати пријава и одјава на обавезно социјално осигурање или
- (4) потврду о стручном оспособљавању за пољопривредно занимање,
- (5) сведочанство средње школе и изјава о похађању обуке у минималном трајању од 50 часова предавања у одговарајућем сектору која ће се обавити пре подношења захтева за исплату;
- 4) понуде у складу са чланом 5. тачка 8) овог правилника;
- 5) уверење о измиреним доспелим обавезама по основу јавних прихода издато од надлежног органа јединица локалне самоуправе према месту инвестиције, односно пребивалишту, односно седишту подносиоца захтева;
- 6) уверење о измиреним доспелим обавезама по основу јавних прихода издато од стране надлежне пореске управе.

За инвестиције у изградњу и опремање објекта, доставља се и извод из катастра непокретности са копијом плана, за предмет инвестиције, односно препис листа непокретности ако је успостављен нови операт, односно препис поседовног листа ако није успостављен нови операт, односно извод из земљишних књига у случају да није успостављен катастар непокретности.

Ако подносилац захтева није власник земљишта, односно објекта који је предмет инвестиције, доставља и уговор о закупу или уступању на коришћење предметног земљишта, односно објекта закључен са закуподавцем односно уступиоцем: физичким лицем или јединицом локалне самоуправе или црквом и манастиром, са роком важења од најмање 10 година почев од календарске године у којој се подноси захтев, а који је уписан у катастар непокретности као једини терет на предметном земљишту, односно објекту као и извод из катастра непокретности за закуподавца, односно уступиоца.

За инвестиције у изградњу објеката, доставља се и пројекат за грађевинску дозволу и/или идејни пројекат и/или пројекат за извођење у складу са законом којим се уређује планирање и изградња, као и грађевинска дозвола, односно решење за извођење радова.

За доказивање испуњености критеријума рангирања да подносилац захтева има сертификат о органској производњи, уз захтев за одобравање пројекта подносилац захтева доставља и овај сертификат.

Понуде

- 1) назив, седиште и матични број добављача;
- 2) назив, седиште и матични број, ако је подносилац захтева привредно друштво, земљорадничка задруга и предузетник, односно име, презиме, пребивалиште и ЈМБГ ако је подносилац захтева физичко лице;
- 3) техничко - технолошке карактеристике за робу, радове и услуге који чине предмет инвестиције, односно предмер и предрачун радова за изградњу, при чему свака ставка у понуди мора да садржи: јединицу мере, количину, јединичну цену и укупну цену ставке, као и укупну цену понуде укључујући посебно исказану нето цену и износ ПДВ-а изражене у динарима, односно у еврима за стране добављаче, као и да садржи податаке о основном моделу и додатној опреми;
- 4) рок важења понуде;
- 5) број, датум и место издавања понуде;
- 6) оверу добављача;
- 7) изјаву добављача под пуном материјалном и кривичном одговорношћу да је предмет понуде нова и неупотребљавана роба;
- 8) назив произвођача и земља порекла опреме, радова и услуга;
- 9) изјаву добављача под пуном материјалном и кривичном одговорношћу да је земља, односно територија порекла опреме, радова и услуга земља, односно територија из члана 5. став 1. тач. 12) и 13) овог правилника;
- 10) гарантне услове;
- 11) услове и начин плаћања;
- 12) обавезе добављача у вези испоруке.

Подаци из прикупљених понуда треба да буду у складу са подацима који су наведени у пословном плану.

Захтеви по трећем јавном позиву за меру 1 се достављају Управи за аграрна плаћања до **09.јануара 2019.год.**

Дипл.инж АЕ Зоран Старицац

ОРГАНСКА ПРОИЗВОДЊА

ПРЕЛАЗАК СА КОНВЕНЦИОНАЛНЕ У ОРГАНСКУ ПРОИЗВОДЊУ

Воћарски производни рејони у којима је еколошка равнотежа очувана, и који су директно погодни за превођење у органску производњу постоје једино у форми старих воћњака, са великим растојањима између воћњака, у којима се не спроводи никакво ђубрење и заштита. Због екстензивности традиционалне воћарске производње, важно је превести интензивне воћњаке, преко интегралне производње и прелазне фазе у органску производну јединицу. Овај процес може да се одвија у фазама, све док се употреба синтетичких средстава за заштиту биља и ђубрива не сведе на минимум. Мора да се води рачуна о следећем:

- Унапређење еколошке равнотеже у производној јединици
- Опређеност и посвећеност произвођача органској производњи
- Професионална обука произвођача
- Минимизација економских губитака у случају привременог губитка приноса.

Са циљем да се смање економски губици, корисно је комбиновати органску рпоизводњу воћа са прерадом. Плодови који не могу да се продају на тржишту свежег воћа због малих недостатака, могу да се прераде у високовредне производе (производња дечијих сокова и каша). На овај начин могуће је понудити широк спектар високовредних органских производа за којима је велика тражња на тржишту. Прерада воћа и директна продаја су радно интензивни процеси, који захтевају да произвођач поседује додатне ресурсе у погледу техничких могућности и радне снаге.

У прелазном периоду, само поједини делови воћњака могу да се преусмеравају на оргаску производњу. Комплетно превођење траје од 1-3 године. У току прелазног периода, воће не може да се продаје као производ пореклом из органске производње, него само као прелазни производ. Цене оваквих производа су незнатно више од цена дибјеног из интегралне производње. Широм Србије, посебно у брчко планинском подручју, налазе се стара стабла воћака великих димензија и добре родности са минималном заштитом и ђубрењем. Таква стабла би се, уз добру организацију, могла превести у систем органске производње. Плодови ових сорти на тржишту достижу високу цену.

У прелазној фази препоручљиво је:

- Примењивати мере за побољшање земљишта
- Примењивати мере за поправку плодности земљишта
- Обавезан систем органског ђубрења
- Побољшати еколошке услове уз помоћ живих ограда, ветрозаштитних појасева и изолационих поља самониклим биљем, која су станиште корисних организама
- Неопходна је континуирана обука пољопривредника

Дипл.инж. Немања Константиновић

**Cene voća i povrća - kvantaške pijace u Srbiji
za period 29.10.– 04.11.2018. godine**

<i>Jedinica mere din/kg</i>	<i>Centralna Srbija</i>			<i>Vojvodina</i>	
	<i>Beograd</i>	<i>Kraljevo</i>	<i>Niš</i>	<i>Novi Sad</i>	<i>Subotica</i>
Banana (Banana)	90	90	87	100	100
Grejpfrut (Grapefruit)	100	100	100		150
Grožđe-belo ostalo (Grapes-white other)	160		100	100	
Grožđe-crno ostalo (Grapes-black other)	100	100	100	100	150
Jauka-Ajdared(Apples-Idared)	35				
Jauka-zlatni delišes(Apples-Golden Delicious)	40				
Jabuka-Greni Smit(Apples-Granny Smith)	40				
Jabuka-ostale(Apples-other)	50	40	30	60	
Kivi (Kiwi)	130		100	120	
Kruška (Pear)	75	70	80	80	
Limun (Lemon)	85	90	80	120	
Mandarina (Tangerine)	80	90	80	120	
Orah (Walnut)	800				
Pomorandža (Orange)	140	100	80	150	

<i>Jedinica mere din/kg</i>	<i>Centralna Srbija</i>			<i>Vojvodina</i>	
	<i>Beograd</i>	<i>Kraljevo</i>	<i>Niš</i>	<i>Novi Sad</i>	<i>Subotica</i>
Brokoli (Broccoli)	55				
Cvekla (Beet)	35		45		40
Karfiol (Cauliflower)	45	60		60	50
Krastavac-salatni (Cucumber for salad)	75	70	60	60	100
Krompir (Potato)	40	30	40		30
Kupus (Cabbage)	20	20	30	40	25
Luk beli (Garlic)	180	250	200	200	300
Luk-crni (Onion)	55	50	55	50	30
Paprika-babura (Pepper-babura)	120	120			
Paprika-ostala (Pepper-other)	160		100	120	80
Paprika-šilja (Pepper-shilja)	160	130	100		
Paradajz (Tomato)	90	80	60	120	120
Pasulj-beli (Beans white)	180	200		230	300
Patlidžan (Eggplant)	35			50	
Praziluk (Leek)	60	70	60		80
Spanać (Spinach)	80			120	130
Tikvice (Zucchini)	60	70	60	70	50
Šargarepa (Carrot)	50	70	60	70	70

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 29.10. – 04.11.2018. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija											Vojvodina						Dominantna cena - Srbija						
			Beograd	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Nis	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica		Zrenjanin					
Bikovi	>500kg	SM				260															280					
Dviske	sve težine	sve rase	220	200	150	150																150				
Jagnjad	sve težine	sve rase	280	240	230	230	240	300	300	280	280											270	250			
Jarad	sve težine	sve rase	250		200	150	230	220		220													220	220		
Junad	350-480kg	sve rase							220														230			
Junad	>480kg	sve rase							250														260	250		
Koze	sve težine	sve rase	130		120		150	100		140																
Krave za klanje	sve težine	HF																					140			
Krave za klanje	sve težine	SM				160			150	150													150	200		
Krmače za klanje	>130kg	sve rase			130	120	120																120	130		
Ovca	sve težine	sve rase	160	160	120	120	160	160	120	120	160	150											120	150		
Prasad	16-25kg	sve rase	210	190	160	180	180	220	280	240	190	210	250										220	250	180	200
Prasad	<=15kg	sve rase	220	200			230		280	250	200	220	270										230	250		
Telad	80-160kg	SM				450			360	470																
Tovljenici	80-120kg	sve rase	180	160	155	150	150	180	140	150	180	140											160	160	125	140
Tovljenici	>120kg	sve rase	160	140	140	120			140	140	170	130											140	115		140
Šilježad	sve težine	sve rase	220						170	200																